

Εισαγωγή στις βασικές έννοιες των Μαθηματικών

6^ο Μάθημα Συναρτήσεις

Συνάρτηση

- Κάθε μονοσήμαντη σχέση f ενός συνόλου A σε ένα σύνολο B .
 - μονοσήμαντη: σε κάθε στοιχείο του A αντιστοιχεί ένα και μόνο ένα στοιχείο του B

Στοιχείο του συνόλου A : ανεξάρτητη μεταβλητή
Στοιχείο του συνόλου B : εξαρτημένη μεταβλητή

Πεδίο ορισμού συνάρτησης

- Το σύνολο από το οποίο μπορεί να πάρει τιμές η ανεξάρτητη μεταβλητή x .
 - π.χ. αν $f(x) = 1/x$ τότε πρέπει $x \neq 0$

Τιμές συνάρτησης – Λύση

- Έστω $f(x) = x^2 - 2x + 3$ και $g(x) = \sqrt{x+6}$
Υπολογίστε τα:
 - $f(3) = 6$, $g(3) = 3$
 - $f(0) = 3$, $g(0) = \sqrt{6}$
 - $f(x^3) = (x^3)^2 - 2x^3 + 3 = x^6 - 2x^3 + 3$

Γραφική παράσταση συνάρτησης

- Έστω A, B δύο σύνολα. Το σύνολο όλων των σημείων $(x, f(x))$ με $x \in A$ και $f(x) \in B$ ονομάζεται **γραφική παράσταση της f** .

Γραφική παράσταση συνάρτησης

Έστω η συνάρτηση με τύπο $f(x) = 2x^2 - 4$, με πεδίο ορισμού το \mathbb{R} .

Θέτω «συμμετρικές» τιμές στην ανεξάρτητη μεταβλητή x επειδή γνωρίζω ότι η γραφική παράσταση της f είναι συμμετρική ως προς τον άξονα y .

x	-3	-2	-1	0	1	2	3
$f(x)$							

Γραφική παράσταση συνάρτησης

Έστω η συνάρτηση με τύπο $f(x) = 2x^2 - 4$, με πεδίο ορισμού το \mathbb{R} .

$$f(-3) = 2(-3)^2 - 4 = 2 \cdot 9 - 4 = 18 - 4 = 14$$

x	-3	-2	-1	0	1	2	3
$f(x)$	14						

Γραφική παράσταση συνάρτησης

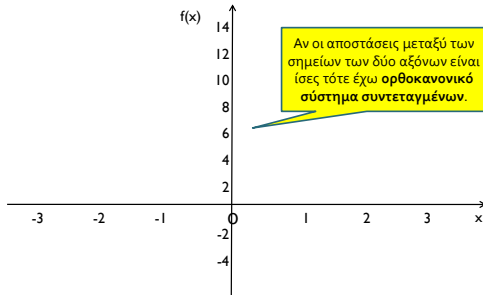
Έστω η συνάρτηση με τύπο $f(x) = 2x^2 - 4$, με πεδίο ορισμού το \mathbb{R} .

x	-3	-2	-1	0	1	2	3
$f(x)$	14	4	-2	-4	-2	4	14

Επόμενο βήμα: «τοποθετώ» τα παραπάνω σημεία σε ένα ορθογώνιο σύστημα συντεταγμένων.

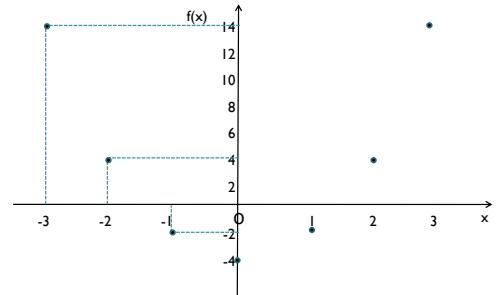
Γραφική παράσταση συνάρτησης

x	-3	-2	-1	0	1	2	3
f(x)	14	4	-2	-4	-2	4	14

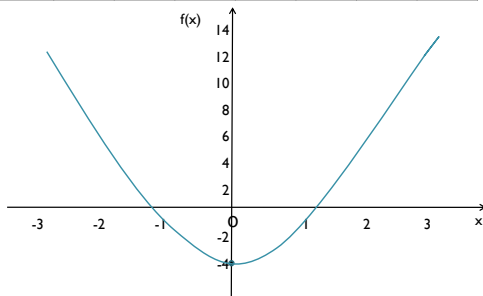
Γραφική παράσταση συνάρτησης

x	-3	-2	-1	0	1	2	3
f(x)	14	4	-2	-4	-2	4	14

Γραφική παράσταση συνάρτησης

x	-3	-2	-1	0	1	2	3
f(x)	14	4	-2	-4	-2	4	14

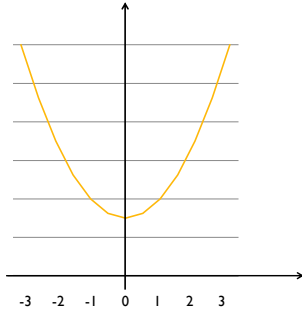

Γραφική παράσταση συνάρτησης

Έστω η συνάρτηση με τύπο $f(x) = x^2 + 3$, με πεδίο ορισμού το \mathbb{R} .

x	-3	-2	-1	0	1	2	3
f(x)	12	7	4	3	4	7	12

Γραφική παράσταση συνάρτησης

Γραφική παράσταση συνάρτησης

- Σχεδιάστε τις γραφικές παραστάσεις των συναρτήσεων με τύπους:
 $f(x) = 2x - 2$
 $g(x) = 2x + 2$
 και κοινό πεδίο ορισμού το διάστημα $[-4, 4]$.
 Τι παρατηρείτε;

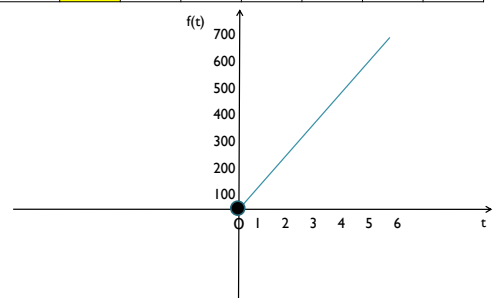
Γραφική παράσταση συνάρτησης

x		0	1	
f(x)		-2	0	
g(x)		2	4	

- Γνωρίζοντας ότι η γραφική παράσταση των f, g είναι ευθεία, απαιτούνται **μόνο δύο** σημεία για τη σχεδίασή της.

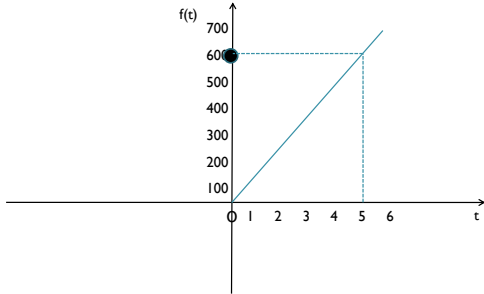
Γραφική παράσταση συνάρτησης

t	0	1	2	3	4	5	6
f(t)	0	?	?	?	?	?	?

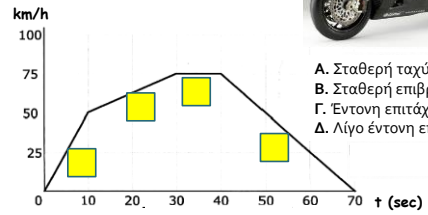
Γραφική παράσταση συνάρτησης

t	0	1	2	3	4	5	6
f(t)	0	?	?	?	?	600	?

Ερμηνεία γραφικών παραστάσεων

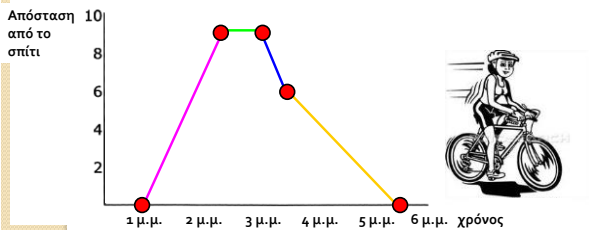
Επιλέξτε το σωστό γράμμα που περιγράφει την κατάσταση της μηχανής.

- A. Σταθερή ταχύτητα 75 km/h
- B. Σταθερή επιβράδυνση
- Γ. Έντονη επιτάχυνση
- Δ. Λίγο έντονη επιτάχυνση

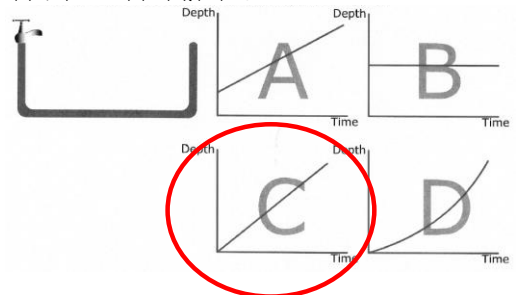
Σχεδίαση γραφ. παραστάσεων

Σχεδιάστε ένα διάγραμμα που να αναπαριστά το ταξίδι της ποδηλάτριας. Στη 1:00 μ.μ. ξεκινάει το ταξίδι της συνολικής απόστασης 9 km. Φτάνει στον προορισμό της στις 2:30 μ.μ. Παραμένει εκεί για 45 λεπτά. Μετά ξεκινάει το ταξίδι της επιστροφής: αρχικά ταξιδεύει 3 km σε 30 λεπτά. Μετά όμως τρύπησε το ένα της λάστιχο και χρειάστηκε 2 ώρες για να διανύσει την υπόλοιπη απόσταση των 6 km.

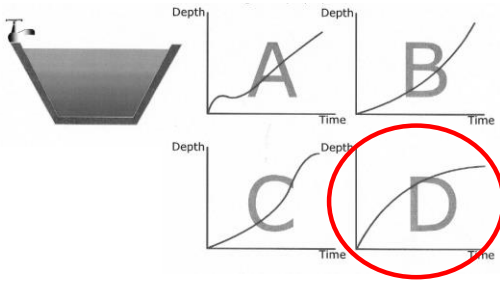
Ποια γραφική παράσταση;

Ποιο διάγραμμα αναπαριστά το βάθος του νερού της μπανιέρας όταν γεμίζει με σταθερή παροχή νερού;

Ποια γραφική παράσταση;

Ποιο διάγραμμα αναπαριστά το βάθος του νερού της μπανιέρας όταν γεμίζει με σταθερή παροχή νερού;

Συστήματα αρίθμησης

Θεσιακά συστήματα αρίθμησης

A. Δεκαδικό

2 9 7 6

2 χιλιάδες 9 εκατοντάδες 7 δεκάδες 6 μονάδες
(10^3) (10^2) (10^1) (10^0)

Θεσιακά συστήματα αρίθμησης

B. Δυαδικό

1 0 1 1

1 οκτάδα 0 τετράδες 1 δυάδα 1 μονάδα
(2^3) (2^2) (2^1) (2^0)

Θεσιακά συστήματα αρίθμησης

Γ. Οκταδικό

5	7	4	1
5 512-άδες (8 ³)	7 εξηντατετράδες (8 ²)	4 οκτάδες (8 ¹)	1 μονάδα (8 ⁰)

Άσκηση 1

- Αναλύστε τους αριθμούς:
 - 4321₅
 - 5460₇

Άσκηση 1 – λύση

Πενταδικό σύστημα

4	3	2	1
4 125-άδες (5 ³)	3 εικοσιπεντάδες (5 ²)	2 πεντάδες (5 ¹)	1 μονάδα (5 ⁰)

Άσκηση 1 – λύση

Επταδικό σύστημα

5	4	6	0
5 343-άδες (7 ³)	4 49-άδες (7 ²)	6 επτάδες (7 ¹)	0 μονάδες (7 ⁰)

Άσκηση 2

- Βρείτε τον προηγούμενο και τον επόμενο των αριθμών:
 - 111_2
 - 35_6
 - 77_8
 - 1200_5

Άσκηση 2 – λύση

- Βρείτε τον προηγούμενο και τον επόμενο των αριθμών:
 - 111_2

1	1	1	προηγούμενος
			-1
4-άδα	2-άδα	μονάδα	

Άσκηση 2 – λύση

- Βρείτε τον προηγούμενο και τον επόμενο των αριθμών:
 - 111_2

1	1	0
4-άδα	2-άδα	μονάδα

Άσκηση – λύση

- Βρείτε τον προηγούμενο και τον επόμενο των αριθμών:
 - 111_2

1	1	1	επόμενος
			+1
4-άδα	2-άδα	μονάδα	

Άσκηση – λύση

- Βρείτε τον προηγούμενο και τον επόμενο των αριθμών:

- 111_2

1	1	1+1
4-άδα	2-άδα	μονάδα

Άσκηση 2 – λύση

- Βρείτε τον προηγούμενο και τον επόμενο των αριθμών:

- 111_2

1	1	1+1	= 1	2-άδα
4-άδα	2-άδα	μονάδα		

Άσκηση 2 – λύση

- Βρείτε τον προηγούμενο και τον επόμενο των αριθμών:

- 111_2

1	1+1	0
4-άδα	2-άδα	μονάδα

Άσκηση 2 – λύση

- Βρείτε τον προηγούμενο και τον επόμενο των αριθμών:

- 111_2

1	1+1	0	= 1	4-άδα
4-άδα	2-άδα	μονάδα		

Άσκηση 2 – λύση

- Βρείτε τον προηγούμενο και τον επόμενο των αριθμών:

- 111_2

$$1+1 \quad 0 \quad 0$$

4-άδα 2-άδα μονάδα

Άσκηση 2 – λύση

- Βρείτε τον προηγούμενο και τον επόμενο των αριθμών:

- 111_2

$$= 1 \text{ 8-άδα}$$

$$1+1 \quad 0 \quad 0$$

4-άδα 2-άδα μονάδα

Άσκηση 2 – λύση

- Βρείτε τον προηγούμενο και τον επόμενο των αριθμών:

- 111_2

$$1 \quad 0 \quad 0 \quad 0$$

8-άδα 4-άδα 2-άδα μονάδα

Άσκηση 2 – λύση

- Βρείτε τον προηγούμενο και τον επόμενο των αριθμών:

- 111_2 110_2 και 1000_2

- 35_6 34_6 και 40_6

- 77_8 76_8 και 100_8

- 1200_5 1144_5 και 1201_5